

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК ТА ПРАВА
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
(МІЖКАФЕДРАЛЬНОМУ ЗАСІДАННІ)

Завідувач кафедри _____ Пачев С.І.
протокол №_1_ від 28 серпня 2025 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий /вибірковий)	Історія і культура України та європейської інтеграції (обов'язковий)
Рівень освіти: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (доктор філософії)	Перший (бакалаврський рівень)
Назва спеціальності	D3 Менеджмент
Назва освітньої програми	Менеджмент підприємств і організацій
Рік викладання/ Семестр	2025-2026, 1 семестр
Викладач(-і)	Шкода Наталя Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та археології

Профайл викладача	http://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/sklad-kafedri-istoriyi/zhiryakov-oleksandr-yurijovich/
Контактна інформація та комунікація <i>(зворотний зв'язок)</i>	Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися за допомогою сайту центра дистанційного навчання
Сторінка освітнього компонента на сайті Центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=852

АНОТАЦІЯ

«Історія і культура України та європейської інтеграції» є нормативним освітнім компонентом для здобувачів вищої освіти. Вивчення освітнього компоненту «Історія і культура України та європейської інтеграції» має сформувати у здобувачів вищої освіти знання про основні історичні події, факти, явища, закономірності історичного процесу на теренах України, підвищити рівень їх історичної свідомості і політичної культури. Вивчення даного освітнього компоненту безпосередньо впливає на формування наукового світогляду і загальної культури здобувачів вищої освіти, дає можливість зрозуміти зміст, характер та особливості історичного розвитку України, генезису української нації в контексті всесвітньої історії.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання освітнього компоненту «Історія і культура України та європейської інтеграції» є надбання здобувачами вищої освіти знань про головні тенденції та закономірності розвитку України з найдавніших часів по

сучасність та її місце у всесвітньо-історичному процесі.

Завданнями освітнього компоненту «Історія і культура України та європейської інтеграції» є:

- проаналізувати етнічні й державотворчі процеси на території України;
- визначити умови формування, розвитку, особливості вітчизняної культури, як самобутньої культури українців;
- сформулювати уявлення про вітчизняну історію і культуру як частину всесвітнього історичного та культурного процесу;
- розвивати навички дослідницької роботи з джерелами та об'єктивного аналізу історичних фактів;
- виховувати патріотичні почуття та шанобливе ставлення до історії України та її культурних здобутків.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Програмні результати навчання (ПРН)

Р1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Р2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Р15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація

2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Семінарські заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин Денна форма	16	14	60	90 (3)
Кількість годин Заочна форма	6	4	80	90 (3)

Підсумкова форма контролю – екзамен.

Політика освітнього компонента

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.
- Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ЗАОЧНА ФОРМА	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
-----------------------	--------------------------------	---------------------------------	-----------------------------

	Л	Сем	Ср	Всього	Л	Сем	Ср	Всього	
Модуль 1. Історія та культура України в давню, середньовічну та нову добу	8	8	30	46	2	2	40	44	1-5
Модуль 2. Історія та культура України в новітню добу	8	6	30	44	4	2	40	46	1-5
Всього	16	14	60	90	6	4	80	90	

Програма освітнього компонента

Модуль 1. Історія та культура України в давню, середньовічну та нову добу

Тема 1. Первісне суспільство і перші держави на території України. Первісний лад на території України. Кіммерійці, скіфи та сармати на території України. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.

Тема 2. Держава Русь-Україна. Виникнення і становлення Русі- України. Піднесення й розквіт держави. Політична роздробленість. Політичний устрій. Соціальна структура. Господарчий розвиток. Культура Київської Русі: освіта, наука, література, мистецтво.

Тема 3. Українські землі у складі Литви та Польщі. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV – в середині XVI ст. Соціально-економічні процеси. Берестейська унія. Українська Ренесансна культура.

Тема 4. Українська національно-визвольна революція. Причини, характер, періодизація революції. Розгортання національно-визвольної війни (лютий 1648 – серпень 1657 р.). Громадянська війна та поділ козацької України на два Гетьманства (вересень 1657 – червень 1663 р.). Боротьба за воз'єднання Української держави (червень 1663 – вересень 1676 р.).

Тема 5. Україна наприкінці XVII – у XVIII ст. Українська державність наприкінці XVII – у XVIII ст. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст. Правобережна Україна в другій половині XVII – XVIII ст. Соціально-економічний розвиток українських земель. Українська барокова культура. Україна наприкінці XVII – у XVIII ст.

Тема 6. Україна в XIX – на початку XX ст. Розвиток Наддніпрянської України в складі Російської імперії: а) соціально-економічний розвиток; б) суспільні рухи; в) національне відродження. Розвиток українських земель в складі Австрійської імперії: а) соціально-економічний розвиток; б) національне відродження; в) європейська революція 1848 – 1849 рр. в українських регіонах австрійської імперії. Україна в міжнародних відносинах в середині XIX ст. Розвиток

Наддніпрянської України в складі Російської імперії в другій половині XIX – на початку XX ст. : а) модернізаційні процеси (реформи Олександра II); б) суспільні течії та рухи. Розвиток українських земель в складі Австрійської імперії в XIX – на початку XX ст.: а) соціально-економічний розвиток; б) суспільні течії та рухи. Культура України (художні стилі, освіта, наука, література, мистецтво).

Модуль 2. Історія та культура України в новітню добу

Тема 7. Українська національно-демократична революція (1917 – 1920 рр.) Лютнева революція в Росії та її вплив на Україну. Виникнення та діяльність Центральної Ради. Гетьманат П. Скоропадського. Директорія УНР. Західноукраїнська Народна Республіка. Політика радянської влади в Україні в 1919 р. Радянсько-польська війна та Україна. Розвиток культури.

Тема 8. Україна в 20 – 30-ті рр. XX ст. Нова економічна політика. Утворення Радянського Союзу. Індустріалізація. Колективізація. Розвиток західноукраїнських земель. Розвиток культури

Тема 9. Україна в роки Другої світової війни. Причини війни. Початковий етап війни. Окупаційний режим. Рух Опору, дві течії. Визволення України. Заключний період війни. Розвиток культури.

Тема 10. Україна в 50 – 80-ті роки XX ст. Україна в умовах десталінізації (1956 – 1964 рр.). Наростання застійних явищ в Україні. Етносоціальні процеси та рівень життя населення. Розвиток культури.

Тема 11. Україна на шляху незалежності. Процеси державного будівництва. Конституційний процес в Україні. Політичні партії в незалежній Україні. Економічний розвиток. Зовнішня політика незалежної України. Розвиток культури.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти (1 семестр).

1	Написання реферату (10 балів).
2	Написання есе (10 балів)
3	Підготовка презентацій в програмі PowerPoint на обрану тему (10 балів)

Перелік видів самостійної роботи здобувачів з освітнього компоненту та критерії їх оцінювання

Види самостійної роботи здобувачів	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
Написання реферату	10	– 10 балів – тему розкрито повністю, чітко визначено проблему й переконливо обґрунтовано її актуальність, питання викладено
Написання есе		

Підготовка презентацій в програмі PowerPoint

грамотно, стисло і послідовно відповідно до складеного плану, зроблено правильні логічні висновки та узагальнення, витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; дано правильні відповіді на додаткові питання;

– 9 – виконано майже всі вимоги до написання, обсягу й захисту завдання; чітко визначено проблему й обґрунтовано її актуальність і новизну; витримано обсяг роботи й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; під час відповіді на додаткові запитання допущено незначні огріхи;

– 8 – витримано обсяг і дотримано майже всі вимоги до його зовнішнього оформлення; визначено проблему й обґрунтовано її актуальність; зроблено правильні висновки та узагальнення, але порушено послідовність їх викладу; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; допущено незначні помилки в мовленнєвому оформленні реферату;

– 6-7 – основні вимоги до завдання і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки; є неточності у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; порушено логічну послідовність у судженнях і висновках; не витримано обсяг завдання; є недоліки в оформленні; допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; на додаткові питання під час захисту дано неповні відповіді;

– 4-5- – роботу виконано, але допущено чимало недоліків; є неточності та помилки у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; відсутні логічна послідовність у судженнях і висновках; не витримано обсяг завдання; є недоліки в оформленні; допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; на додаткові питання під час захисту було допущено помилки та дано неповні відповіді;

		– 1-3– тему завдання не розкрито; виявлено істотне незрозуміння досліджуваної проблеми; не дотримано основних вимог до написання роботи і його захисту; – 0 – завдання відсутнє
--	--	--

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
Р1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань	Поточний: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми, презентація, доповідь. Підсумковий контроль: екзамен
Р2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	частково-пошуковий метод, самостійна робота здобувачів, демонстраційні методи	Поточний: усна співбесіда, презентація, доповідь. Підсумковий контроль: екзамен

<p>P15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p>	<p>пояснення, опрацювання наукових досліджень, самостійна робота здобувачів, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, демонстраційні методи</p>	<p>Поточний: фронтальне опитування здобувачів, презентація, доповідь Підсумковий контроль: екзамен</p>
--	---	--

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

Робота здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях з освітнього компоненту оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на семінарських заняттях складає 30 балів.

Перелік видів навчальної роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях з освітнього компоненту та критерії їх оцінювання наведені у таблиці нижче.

Перелік видів роботи здобувачів на семінарських заняттях з освітнього компоненту та критерії їх оцінювання

Види навчальної роботи здобувачів на семінарських заняттях	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
Доповідь	5	5 балів – відповідь правильна, повна; виявлено вміння здобувача аргументовано, логічно доповідати, відстоювати власну позицію; 4 бали – доповідь в основному правильна, але неповна; було виявлено деякі помилки, неточності; здобувач доповідав в цілому логічно, але не всі тези

		доповіді зміг аргументувати; 3 бали – доповідь неповна, здобувач припустився суттєвих помилок або неточностей, в доповіді було порушено логіку викладання, не всі тези доповіді зміг аргументувати; 1-2 бали – доповідь неповна, з багатьма суттєвими помилками; була відсутня логіка викладання; 0 балів – доповідь відсутня
Складання тестових завдань	5	5 балів – повно розкрито всі аспекти теми, матеріал викладений у доступній формі, матеріал розташований у логічній послідовності, є висновки, наведено бібліографію з перерахуванням всіх використаних ресурсів;
Складання хронологічної або порівняльної таблиці	5	4 бали – неповно розкрито деякі аспекти теми, матеріал викладений у доступній формі, дещо порушено логіку розташування матеріалу, наведено бібліографію; 3 бали – неповно розкрито проблему, допущено деякі помилки, неточності, дещо порушено логіку розташування матеріалу, не наведено бібліографію; 1-2 бали – неповно розкрито проблему, допущено суттєві, численні помилки, неточності, порушено логіку розташування матеріалу, не наведено бібліографію;
Складання структурно-логічної схеми	5	0 балів – завдання відсутнє.

Підсумковим контролем з даного освітнього компоненту є екзамен, на його складання надається 40 балів. Екзаменаційний білет включає 2 теоретичних питання (по 20 балів за відповідь на одне питання), які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

1 – 4 балів – незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень;

5 – 8 балів – незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач;

9 – 10 балів – початковий рівень: відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення;

11 – 12 балів – знання неповні, поверхневі; здобувач відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо

осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки, здатний вирішувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;

13 – 14 балів – знання здобувачем суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними; здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.

15 – 17 балів – глибокі і міцні знання з предмета, уміння застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.

18 – 20 балів – глибокі, міцні, узагальнені, системні знання предмета, уміння застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію

Відсутність відповідей оцінюються в 0 балів.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Наукова періодизація і характеристика основних етапів української історії.
2. Проаналізуйте внутрішню та зовнішню політику Директорії
3. Д. Яворницький – історик козащини.
4. Охарактеризуйте діяльність перших Київських князів (Олег, Ігор, Ольга, Святослав).
5. Розкрийте особливості приєднання західноукраїнських земель до Радянського Союзу
6. Людина епохи палеоліту на території України: мистецтво, духовний світ, вірування та уявлення.
7. Розкрийте теорії виникнення та основні етапи розвитку Київської держави
8. Охарактеризуйте козацько-селянське повстання під проводом С.Наливайка.
9. Характерні риси трипільської культури
10. Визначте причини та наслідки роздробленості Київської держави
11. Розкрийте причини та наслідки козацько-селянських повстань кін. XVI – поч.XVII ст.
12. Вплив кіммерійських і сарматських племен на культуру населення території України.
13. Розкрийте особливості татаро-монгольської навали на території України
14. Охарактеризуйте етапи української національної революції середини XVII ст.
15. М.Міхновський і українській самостійницький рух.

16. Визначте головні особливості політичної діяльності князів Романа Мстиславича та Данила Галицького.
17. Охарактеризуйте козацько-селянське постання під проводом К.Косинського
18. Культура, мистецтво та релігія античних міст-держав Північного Причорномор'я.
19. Охарактеризуйте основні етапи розвитку Галицько-Волинської держави
20. Проаналізуйте внутрішньополітичну діяльність гетьмана Б. Хмельницького.
21. Основні риси української міфології як культурного явища.
22. Охарактеризуйте періоди приєднання українських земель до складу Великого князівства Литовського
23. Проаналізуйте особливості розвитку України у період Першої світової війни.
24. Основні риси світогляду давніх слов'ян.
25. Охарактеризуйте основні унії Польщі та Литва та їх наслідки для українських земель
26. Україна в умовах революції 1905-1907 рр.: основні тенденції розвитку
27. «Розстріляне відродження».
28. Причини виникнення, перші згадки та джерела козацтва
29. Насильницька колективізація в Україні: етапи та наслідки.
30. Прийняття християнства та його вплив на давньоруське суспільство.
31. Запорізька Січ – причини виникнення та суспільно-політичний устрій
32. Визначте тенденції розвитку західноукраїнських земель після революції 1848-1849 рр.
33. Заснування та діяльність української академії наук (1918-1938).
34. Охарактеризуйте політичний устрій Гетьманської держави Б.Хмельницького.
35. Політика «військового комунізму» та її наслідки для України
36. М.С. Грушевський – історик та політичний діяч.
37. Переяславська Рада 1654 р. та її наслідки для України
38. Визначте особливості діяльності декабристських організацій в Україні.
39. Кирило-Мефодіївське товариство
40. Адміністративний статус українських земель у складі Австро-Угорщини
41. Проаналізуйте наслідки реформ 1860-70-х р. для України.
42. Архітектура і мистецтво Київської Русі 11-12 ст.
43. Реформи Марії Терезії та Йосипа II
44. Перебудова в СРСР та її наслідки для України

45. Наукове товариство імені Т.Г.Шевченка та його діяльність.
46. Революція 1848 р. та Україна
47. Причини невдач Червоної армії на початковому етапі німецько-радянської війни
48. Театральне мистецтво в Україні 19 ст.
49. Війна 1812 року та Україна
50. Столипінська реформа та її значення для розвитку України.
51. Релігійне життя в Україні (1960-початок 1990 рр.)
52. Розкрийте причини та характер грецької колонізації в Північному Причорномор'ї.
53. Реформи М.Хрущова та їх наслідки для України
54. Українські церковні братства, їх діяльність та значення.
55. Кримська війна 1854-56 рр. та Україна
56. Реформи Косигіна (сер. 1960-х рр.) та їх наслідки
57. Початок книгодрукування та його розвиток в Україні в 15 – першій пол. 16 ст.
58. Соціально-економічний та політичний розвиток України на початку ХХ ст.
59. Розкрийте етапи Громадянської війни в Україні
60. Археологічні, історичні, етнографічні та фольклорні джерела вивчення української культури.
61. Брестська (Берестейська) унія та її наслідки для України.
62. Розкрийте етапи діяльності Центральної Ради
63. Література, усна народна творчість, літописання 14 – перш. пол. 16 ст.
64. Люблінська унія та її наслідки для України
65. Проаналізуйте та визначте головні особливості Партизанського руху на території України (1941-1944 рр.).
66. Ідеї Ренесансу та гуманізму в Україні.
67. Особливості первіснообщинного ладу на території України
68. Розкрийте особливості універсалів Української Центральної Ради
69. П.Могिला та його вплив на розвиток української культури.
70. Теорії етногенезу українського народу
71. Проаналізуйте головні особливості розвитку України в умовах німецько-радянської війни (1941-1944 рр.)
72. Характеристика соціально-культурної ситуації періоду Перебудови, її особливості.
73. Розкрийте умови Гадяцького договору 1658 р.

74. Охарактеризуйте соціально-економічне становище УРСР в період НЕПу.
75. Острозька греко-слов'яно-латинська школа.
76. Україна за часів Гетьмана Розумовського. Ліквідація української автономії
77. Соціально-економічний розвиток України у другій пол. 19 ст.
78. «Історія Русів» та її значення.
79. Теорії виникнення козацтва та перші згадки про козаків.
80. Політичні та соціально-економічні наслідки Другої Світової Війни для України
81. Козацько-старшинські літописи.
82. Кревська та Городельська унії та їх наслідки для України
83. Лютнева революція 1917 р. та її наслідки для України
84. Києво-Могилянська Академія та її значення в історії української культури.
85. Розкрийте причини розпаду Київської держави
86. Проаналізуйте основні напрямки внутрішніх реформ гетьмана П. Скоропадського.
87. Основні літературні течії 20-х років 20-го ст.. та їх представники
88. Козацько-селянське повстання під проводом М.Жмайло
89. Визначте місце України в планах фашистської Німеччини.
90. Початок письменства, література, літописи 10-11 ст.

Оцінювання результатів навчання в університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційований залік	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного	Незараховано з

		складання	можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

(відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ЕCTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту Педагогіка з навчальною практикою на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Бойко О. Д. Історія України : посібник. 7-ме вид., допов. Київ, 2018. 720 с.
2. Горін В., Кігіцар І. Історія України. К., 2017. 240 с.
3. Грицак Я. Нарис історії України. К., 2019. 656 с.
4. Качкан В. А. Історія України. К., 2018. 360 с.
5. Русначенко А. Нариси новітньої історії України. Кн. 5. К., 2017. 624 с.

Додаткова:

1. Дорошенко Д. Нарис історії України. Т.1-2. К.,1991.

2. Єфименко О. Історія України та її народу. К.,1992. 256 с.
3. Іваненко В.В., Кривчик Г.Г. Історія і культура України. Дніпропетровськ, 2016. 206 с.
4. Історія України в особах: ХІХ століття. [авт. кол. В.С. Шандра та ін.]. Київ, 2015. 312 с.
5. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. К. 2016. 607 с.
6. Історія України ХХ – початку ХХІ століття: Навч. посібник / За заг. ред. В.А. Смолія. К. 2018. 582 с.
7. Історія української культури / Під ред. Крип'яневича І. К., 2002. 656 с.
8. Мицик Ю., Бажан О., Власов В. Історія України. 3-є вид. доповнене і перероблене. К. 2022. 595 с.
9. Огієнко І. Українська культура. К.,1991. 272 с.
10. Полонська-Василенко Н. Історія України. Т. 1-2. Л.,1995.
11. Сергійчук В. Нариси з історії України. К. 2022. 660 с.
12. Українська культура в іменах. Довідник [для студ. усіх спеціальн.] / О. О. Петутіна, Н. В. Вандишева-Ребро, О. В. Голозубов [та ін.]; за ред. О. О. Петутіної. Харків, 2017. 303 с.
13. Яворницький Д. Історія запорозьких козаків: У 3-х тт. Київ, 1990.

Електронні ресурси:

1. Громадський проект «ЛІКБЕЗ. Історичний фронт». Режим доступу: <http://likbez.org.ua/uk>
2. Державність і культура// [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://litopys.org.ua/istkult2/ikult203.htm>
3. Історія та культура України//[Електронний ресурс]. Режим доступу <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle>
4. Історія української державності та культури//[Електронний ресурс]. Режим доступу <https://studfiles.net/previe>
5. Книги та підручники з історії України та всесвітньої історії. Режим доступу: <http://history.vn.ua/book>
6. Навчальні матеріали онлайн. Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya>
7. Український історичний журнал. Режим доступу: <http://www.history.org.ua>